

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

NR 1/388
styczeń 2018

Solidarność

**ZAGŁĘBIA
MIEDZIOWEGO**

ISSN 1505-7984

PISMO ZARZĄDU REGIONU ZAGŁĘBIE MIEDZIOWE NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

Wybory w Związku

Helena Kossowska ze statusem osoby represjonowanej z powodów politycznych

15 stycznia br. odbyło się posiedzenie Zarządu Regionu, podczas którego omówiono sprawy bieżące Regionu, wysłuchano relacji z grudniowych obrad Komisji Krajowej i informacji o sytuacji w branżach i oddziałach Regionu.

Szczególnym momentem było uroczyste wręczenie Helenie Kossowskiej, nadanej przez Szefa Urzędu do Spraw Komitantów i Osób Represjonowanych, odznaki „Działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych”.

Helena Kossowska w latach 80-tych była działaczką NSZZ „Solidarność” w Zakładzie Energetycznym w Legnicy. 1 września 1982 r. tymczasowo aresztowana (areszt w Legnicy, później ul. Kleczkowska we Wrocławiu). 15 października 1982 skazana na 3 lata pozbawienia wolności i 2 lata pozbawienia praw obywatelskich za rozpowszechnianie w czasie stanu wojennego niedozwolonych druków i ulotek NSZZ „Solidarność”.

Kossowska jest to już kolejna osoba w Regionie, która otrzymała status osoby represjonowanej. Takie statusy otrzymali już m.in. Maciej Juniszewski, Jan Gaca, Zdzisław Wandycz, Grzegorz Majewski, Andrzej Dynak, Zdzisław Jask, Stanisław Kiziuk i Ireneusz Nowak. Prosimy o zgłaszanie do Zarządu Regionu osób, które taki status otrzymały.

Przewodnik po Europejskim filarze praw socjalnych: prawo do edukacji

17 listopada 2017 r. podczas Szczytu Społecznego na rzecz Sprawiedliwego Zatrudnienia i Wzrostu Gospodarczego w Göteborgu wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej uroczyście przystąpiły do Europejskiego filaru praw socjalnych. Jest to inicjatywa często określana jako mapa drogowa dwudziestu wspólnych działań mających na celu pozytywną konwergencję standardów socjalnych.

Realizacja tych zamierzeń ma przyczynić się do pokazania obywatelom UE, że proces integracji nie polega tylko na korzyściach ekonomicznych, które niekoniecznie przekładają się na ich sytuację bytową, lecz niesie za sobą wizję lepszego życia zawodowego i osobistego. Wdrożenie postanowień Filaru ma stanowić wspólną odpowiedzialność: państw członkowskich, Komisji, a także unijnych oraz krajowych partnerów społecznych. NSZZ „Solidarność” jest jednym z głównych protagonistów tych działań w naszym kraju.

Filar składa się z trzech komponentów podzielonych na szczegółowe punkty:

- Równe szanse i dostęp do zatrudnienia
- Uczciwe warunki pracy
- Ochrona socjalna i integracja społeczna

Poniżej prezentujemy uwagi, zawierające także komentarz naukowców, które mają przybliżyć członkom Związku wiedzę na temat poszczególnych punktów Filaru.

komponent: Równe szanse i dostęp do zatrudnienia

1. Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie

Każda osoba ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą jej w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy.

Europejski filar praw socjalnych określa ogólne prawo do kształcenia i szkolenia przez całe życie. Jednocześnie koncentrując się na jakości i włączeniu społecznym, wykracza on poza obecne postanowienia art. 14 Karty Praw Podstawowych UE. To działanie w ramach Filaru ma na celu zapewnienie kształcenia i szkolenia o wysokiej jakości, zarówno formalnego, jak i pozaformalnego. Podkreśla się znaczenie kształcenia i umiejętności na potrzeby skutecznego uczestnictwa w rynku pracy, a także dostępności do utrzymania i nabywania umiejętności. Oznacza to elastyczne możliwości uczenia się i przekwalifikowania, które powinny być dostępne w każdym momencie życia i kariery zawodowej, w tym na etapach systemów wcześniejszej edukacji, wstępnego i dalszego kształcenia, szkolnictwa wyższego oraz szkoleń i kształcenia i szkolenia dorosłych.

Jak wskazuje dr Agata Ludera Ruszel (Uniwersytet Rzeszowski) procesy gospodarcze i społeczne zachodzące w skali światowej, takie jak globalizacja, wzrost konkurencyjności, rozwój nowoczesnych technologii oraz starzenie się społeczeństw powodują, że zmiany, jakie dokonują się na rynku pracy są coraz szybsze oraz trudne do przewidzenia. Wyzwaniem staje się dostosowanie podaży kompetencji do popytu na nie na rynku pracy. Stałe dokonywanie się postępów technologicznych i informatycznych towarzyszy zjawisko szybkiej dezaktualizacji posiadanej wiedzy. W efekcie wymagania w zakresie kwalifikacji na dotychczasowych stanowiskach pracy ulegają zmianie, wiele stanowisk ulega likwidacji, a także powstają nowe stanowiska pracy. To zaś stawia obywateli przed koniecznością stałego dokształcania zawodowego jako warunku pozyskania zatrudnienia, a w przypadku osób już zatrudnionych - do jego utrzymania w warunkach dynamicznie zmieniających się potrzeb rynku pracy.

Kwestią kluczową jest, aby rozkład odpowiedzialności za uczestnictwo w kształceniu ustawicznym rozłożyć pomiędzy pracownika, pracodawcę i władzę publiczną. Osoby obecne na rynku pracy i te, które chcą na niego wejść albo do niego powrócić nie mogą być pozostawione same sobie bez przejrzystego wsparcia publicznego - komentuje Barbara Surdykowska (Biuro Ekspertki KK NSZZ „Solidarność”).

Marta Goroszkiewicz (doktorantka Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego) podkreśla, iż niezwykle istotną w polskim kontekście jest kwestia poradnictwa zawodowego, które powinno być na odpowiednim poziomie

dostępne w każdej szkole, jak również większe zaangażowanie pracodawców w proces kształcenia zawodowego. Można tu przywołać realizowany w latach 2009-2012 projekt „Opracowanie modelu poradnictwa zawodowego w systemie oświaty w Polsce oraz internetowego systemu informacji edukacyjno-zawodowej”, który dotyczył upowszechnienia dostępu do usług poradnictwa edukacyjno-zawodowego uczniom od poziomu gimnazjum, poprzez zbudowanie spójnego, drożnego oraz dostosowanego do aktualnych potrzeb systemu poradnictwa zawodowego w systemie oświaty realizującego idee poradnictwa całozyciowego.

Celem projektu było m.in.: upowszechnienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej uczniom, rodzicom, nauczycielom i doradcom zawodowym na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym, m.in. poprzez utworzenie Internetowego Systemu Informacji Edukacyjno-Zawodowej. Również w projekcie „Edukacja dla pracy etap 2” (2014-2015) głównym celem podejmowanych działań było dalsze wsparcie placówek w realizacji zadań z doradztwa edukacyjno-zawodowego, w kontekście idei uczenia się przez całe życie. Obecnie funkcjonuje portal <http://doradztwo.ore.edu.pl/>, będący realizacją ww. projektów, zawierający informacje, które mogą pomóc uczniom w wyborze drogi kształcenia oraz w wyborze lub zmianie drogi zawodowej. Portal zawiera mapę 16 portali wojewódzkich, ze wskazaniem, gdzie na ich terenie, można znaleźć informacje o doradztwie na poziomie regionalnym.

BS BE KK NSZZ „Solidarność”

Szkolenia

Wybory władz podstawowych jednostek organizacyjnych NSZZ „Solidarność”

11 grudnia br. członkowie „Solidarności” z: Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Złotorii, ZGM-u w Głogowie, GPK-Suez Sp. z o.o. w Głogowie, Chrobrego Głogów S.A., E-Towers Famaba S.A. w Głogowie, Automatyki Miedz Sp. z o.o. w Głogowie i oświaty głogowskiej uczestniczyli w szkoleniu Wybory władz podstawowych jednostek organizacyjnych NSZZ „Solidarność”, podczas którego przypomnieli sobie podstawowe zasady wyborcze obowiązujące w Związku i poznali zmiany w Ordynacji wprowadzone przed kadencją 2018 – 2020. Zajęcia odbyły się w siedzibie Regionu w Legnicy. Przeprowadziła je Ewa Kosiorowska.

Sprawdź, które niedziele będą w tym roku wolne od handlu

Od 1 marca zacznie obowiązywać częściowy zakaz handlu w niedziele. Z kolei za dwa lata wejdzie w życie całkowity zakaz, o który walczyła „Solidarność”.

Niepełny zakaz handlu w niedziele zacznie obowiązywać od 1 marca 2018 r. W tym roku dwie niedziele w miesiącu będą wolnymi od handlu. Jednak od przyszłego roku zakazy będzie można zrobić już tylko w jedną niedzielę w miesiącu. Z kolei w 2020 r. wejdzie całkowity zakaz handlu.

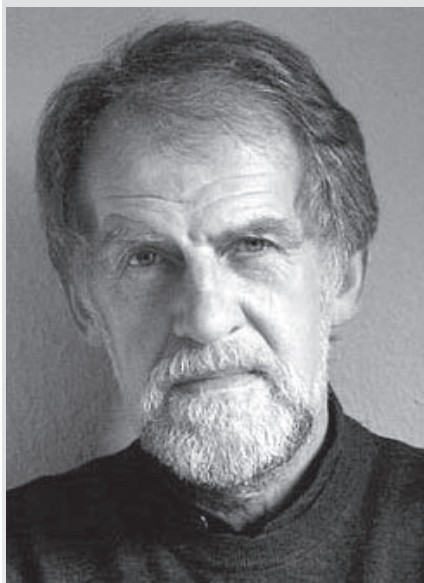
W 2018 r. z handlu zostanie wyłączonych 27 niedziel. Dodatkowo, w niektóre z nich wypadają święta, a więc dni ustawowo wolne od handlu. Będą to Wielkanoc (1 kwietnia), Zesłanie Ducha Świętego (20 maja) oraz w Święto Niepodległości (11 listopada).

Lista wolnych od handlu niedziel w 2018 roku:

11 marca	tego – Zielone Świętki)	16 września
18 marca	10 czerwca	23 września
1 kwietnia (Wielkanoc)	17 czerwca	14 października
8 kwietnia	8 lipca	21 października
15 kwietnia	15 lipca	11 listopada
22 kwietnia	22 lipca	(Święto Niepodległości)
13 maja	12 sierpnia	18 listopada
20 maja (Zesłanie Ducha Świętego)	19 sierpnia	9 grudnia
	9 września	

Zmarł Henryk Nazarczuk

7 stycznia 2018 zmarł Henryk Nazarczuk – konserwator zabytków, działacz opozycji legnickiej Solidarności w latach 1980-82, od 1982 mieszkał w Niemczech.

Urodził się 15.11.1945 r. w Dobryncu, w pow. Biała Podlaska, przed osiedleniem na stałe w Legnicy, mieszkał najpierw w okolicach Jeleńskiej Góry, a następnie Jawora.

Legniczanie został w 1967 r., kontynuując pracę podjętą w Kuźni w Jaworze. Na początku lat 70-tych przeniósł się do Zakładu Budownictwa Specjalnego w Legnicy.

Pod koniec sierpnia 1980 r., pracując w brigadzie remontującej koszary Armii Radzieckiej przy ul. Sejmowej, wziął udział w proklamowaniu strajku solidarnościowego ze strajkującymi robotnikami Wybrzeża. Został członkiem Komitetu Strajkowego. Na początku września 1980 r. wszedł w skład Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” utworzonego na terenie zakładów PKS w Legnicy, obejmując funkcję wiceprzewodniczącego. Wtedy to zaczął redagować pismo „Solidarność”, a później „Solidarność Zagłębia Miedziowego” i jako redaktor naczelny przejął odpowiedzialność za pismo i redakcję. (Henryk Nazarczuk przekazał Regionowi swoje archiwum zdjęciowe z lat osiemdziesiątych).

W czerwcu 1981 r. został delegatem na I Zjazd Regionu, do władz Związku, brał udział w I Krajowym Zjeździe NSZZ „Solidarność” w gdańskiej hali Olivia.

13 grudnia 1981 r. został aresztowany i osadzony w więzieniu w Głogowie. Z więzienia został zwolniony 1 czerwca 1982 roku. Z podjętą decyzją o emigracji, paszportem w jedną stronę 10 lipca opuścił wraz żoną i dwójką dzieci Legnicę i jego rodzina została legniczankami na emigracji w Niemczech.

Po okresie adaptacyjnym w obozie azylantów przeniósł się do Hanoweru w Dolnej Saksonii. Tam nawiązał kontakt z miejscową Polonią skupioną przy Polskiej Misji Katolickiej, wstępując do Polskiego Klubu Informacyjnego „Solidarność” Hannover, w którym potem w latach 1983-85 pełnił funkcję wiceprzewodniczącego. Jego żona, po odbyciu praktyki i uznaniu jej jednego z 2-ch uzyskanych w kraju dyplomów, podjęła pracę pierwszą. Na początku lat 90-tych odbyła czteroletnie studia dyplomowe, zostając Seniorem Consultantem systemów elektronicznego obiegu informacji i dokumentów. Henryk wiedzę praktyczną zdobywał w warsztatach konserwatorskich Dolnej Sak-

sonii, gdzie został zatrudniony jako konserwator zabytków ze specjalnością – konserwator kamienia.

Pod koniec lat 80-tych podczas prac restauratorskich natrafił na jednym z cmentarzy nad Wezerą na kamienie nagrobne upamiętniające Polaków zmarłych lub pomordowanych w III Rzeszy (m.in. polskich robotników przymusowych). Zasięgając urzędowych informacji, groby te zdokumentował. Obecnie jego dokumentacja Polskich Grobów Wojennych na terenie Niemiec po 1945 roku, zawiera ok. 5000 miejsc.

Równocześnie od roku 2005 dokumentował groby ofiar Powstania Warszawskiego; zapomniane groby powstańców zmarłych w niewoli i pochowanych na nieprzychylnych wówczas dla nich ziemi niemieckiej.

W 1998 r. „za duży wkład w uzyskanie niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i godne jej reprezentowanie” został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej

Polskiej. W 1996 r. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa odznaczyła go Złotym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej. W 2005 r. został odznaczony przez Urząd do Spraw Komitantów i Osób Represjonowanych medalem „Pro Memoria” – za wybitne zasługi w utrwalaniu pamięci o ludziach i ich czynach w walce o niepodległość Polski podczas II wojny światowej i po jej zakończeniu”.

Należał do Ogólnopolskiego Klubu Badaczy i Miłośników Krzyży Pokutnych i Rzeźb Przydronych „Bractwo Krzyżowców” w Świdnicy, chroniącego relikty średniowiecznego prawa karnego, jakimi są kamienne krzyże pokutne.

W październiku 2016 zmarła jego żona Małgorzata, zostawił dwoje dzieci: Marcina i Halszkę, urodzonych w Legnicy. (Z książki LEGNICZANIE znani, sławni, zasłużeni).

Pogrzeb odbył się 19 stycznia br. w Hanowerze.

Wybory w Związku

Wybory w Organizacji Zakładowej KGHM Polska Miedź S.A. Centrala

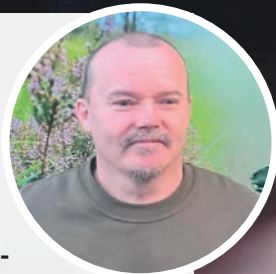
PRZEWODNICZĄCYM KOMISJI ZAKŁADOWEJ ZOSTAŁ WYBRANY JAROSŁAW ZIEMKIEWICZ.

Do Komisji Zakładowej weszli: Anna Chudzio, Wojciech Drabczyk, Renata Łuczyńska, Agnieszka Mrózek, Agnieszka Ryzewska, Jarosław Skulski.

W skład Komisji Rewizyjnej wybrano: Dorota Mikołajczyk, Anna Pająk, Lilianna Skrzypczak, Damian Talaga. Delegatem na Walne Zebranie Delegatów Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” została wybrana Renata Łuczyńska.

Wybory w Organizacji Zakładowej w Nadleśnictwie Przemków

NOWYM PRZEWODNICZĄCYM KOMISJI ZAKŁADOWEJ ZOSTAŁ DARIUSZ KUROWSKI.

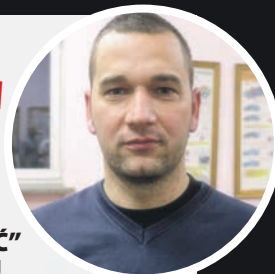
Do Komisji weszli również: Ryszard Clapa, Marek Jasiński, Piotr Kasprzaki i Karolina Zalcman.

Wybrano również Zakładową Komisję Rewizyjną w składzie: Anna Findysz, Dawid Jankun, Stanisław Jarosz, która po zakończeniu Zebrania Członków ukonstytuowała się wybierając Dawida Jankuna na przewodniczącego ZKR.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Mirosław Kaszowski.

Wybory w OZ NSZZ „Solidarność” w KM PSP w Legnicy

PRZEWODNICZĄCYM KOMISJI ZAKŁADOWEJ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” W KOMENDZIE MIEJSKIEJ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W LEGNICY ZOSTAŁ WYBRANY JAN RÓWNAŃEK.

Do Komisji Zakładowej zostali wybrani: Piotr Katra, Jacek Terpilowski, Piotr Uwazyński, Waldemar Ziętek.

Do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Dominik Bochenek, Michał Cichoszewski, Piotr Kałakajło.

Elektorami do wyboru delegata na Walne Zebranie Delegatów Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” zostali wybrani: Dominik Bochenek, Kacper Czyżewski, Jan Równanek, Jacek Terpilowski, Waldemar Ziętek.

Delegatami na WZD Dolnośląskiej Sekcji Pożarnictwa NSZZ „Solidarność” zostali wybrani: Dominik Bochenek, Kacper Czyżewski, Jan Równanek, Jacek Terpilowski, Waldemar Ziętek.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Piotr Wegner.

Wybory władz w Organizacji Zakładowej w Urzędzie Miejskim w Głogowie

12 grudnia 2017 r. przy choince i w świątecznej atmosferze odbyło się Zebranie Członków Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Urzędzie Miejskim w Głogowie.

PRZEWODNICZĄCĄ KOMISJI ZAKŁADOWEJ ZOSTAŁA ALICJA KACZMAREK.

W składzie Komisji Zakładowej znaleźli się również: Paulina Anioł, Renata Jurdzińska i Paweł Piątek.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej wybrano: Piotra Jaskowca, Ewę Łasek i Barbarę Samborską. Po zakończeniu Zebrania Członków Komisja Rewizyjna ukonstytuowała się wybierając Piotra Jaskowca na swego przewodniczącego.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Mirosław Kaszowski.

Wybory władz w Organizacji Zakładowej w Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Złotorzy

17 stycznia br. odbyło się Zakładowe Zebranie Członków Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Złotorzy, podczas którego na **PRZEWODNICZĄCĄ KOMISJI ZAKŁADOWEJ WYBRANO MAŁGORZATĄ SAŁDYKĄ.**

Do Komisji weszli również Małgorzata Sałdyka i Michał Kamoniak.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej wybrano: Iwonę Różańską, Marię Sobczyk i Wioletę Zańko.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentował Krzysztof Sarapata.

Wybory władz w Organizacji Zakładowej w Energetyce Sp. z o.o. w Lubinie

15 grudnia 2017 r. odbyło się Zebranie Delegatów Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Energetyce Sp. z o.o. w Lubinie, podczas którego na **PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI ZAKŁADOWEJ WYBRANO JAROSŁAWA RATKĘ.**

Do Komisji weszli również: Adam Brygider, Radosław Daneł, Mieczysław Gierczak, Krzysztof Grześ, Dawid Janicki, Tadeusz Jenda, Jerzy Maćkowiak, Tadeusz Muszyński, Krzysztof Nonas, Zbigniew Rogalski, Robert Szmigielski, Eugeniusz Tatusko, Ewa Woźniak i Anna Wydruk.

Do Zakładowej Komisji Rewizyjnej wybrano: Remigiusza Berdelę, Łukasza Szymańskiego, Włodzimierza Wiaducha, Ryszarda Wiśniowskiego i Jarosława Wydruka.

Zebrani wybrali również delegatów na IX Walne Zebranie Delegatów Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność”: Jarosława Ratkę i Eugeniusza Tatuskę oraz delegatów na WZD Krajowej Sekcji Górnicwa Rud Miedzi NSZZ „Solidarność”: Jarosława Ratkę i Eugeniusza Tatuskę.

Regionalną Komisję Wyborczą reprezentowali: Bartosz Budziak i Piotr Wegner.

SOLIDARNOŚCI SOLIDARNOŚCI

Regionalne spotkanie opłatkowe

Ponad stu związkowców uczestniczyło w corocznym spotkaniu opłatkowym. Ludzie Solidarności spotkali się w Restauracji Parnasik w Legnicy. Spotkanie swoją obecnością zaszczylił ksiądz Ryszard Wołowski. Na wstępie przewodniczący Bogdan Orłowski powitał wszystkich zebranych i podziękował związkowcom za pracę w mijającym roku na rzecz NSZZ „Solidarność”. Ksiądz Ryszard Wołowski przeczytał ewangelię, odmówił modlitwę i pobłogosławił opłatki, którymi podzielili się związkowcy.

Hutniczy Mikołaj z wizytą u dzieci na ul. Słubickiej

Podopiecznych Centrum Opiekuńczo-Wychowawczego Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety odwiedził Święty Mikołaj. Prezenty, które wręczył dzieciom zakupione zostały ze składek hutników z Huty Miedzi „Legnica”.

Uśmiech dziecka to największa zapłata za odrobiny dobrego serca. Taką właśnie od trzech lat otrzymują hutnicy, którzy w przedświątecznym okresie odwiedzają podopiecznych Centrum Opiekuńczo-Wychowawczego Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety przy ulicy Słubickiej. Nie jadą z pustymi rękami lecz pełnymi prezentów dla wychowanków domu dziecka. Zabierają po drodze Świętego Mikołaja. Tradycja narodziła się trzy lata temu. Pomysłodawcą był zmarły tragicznie pracownik legnickiej huty, jego koledzy kontynuują jego dzieło, podczas spotkań i imprez zbierają pieniądze, które przeznaczają na prezenty i opłatę wyjazdów zimowych i wakacyjnych dla dzieci.

Podobnie było i w tym roku. Kilka dni przed Świętami Bożego Narodzenia hutniczy Mikołaj zawiązał na ulicę Słubicką. Po wspólnej wieczery wigilijnej rozdał moc prezentów dzieciom i ich opiekunom. Radości dzieci nie było końca, uśmiechnięte twarze aż promieniały. Wiedzą, że za rok dzięki hutnikom Mikołaj znów je odwiedzi. Tymczasem już szykują się do świąt, które spędzą w rodzinnym gronie. Niestety nie wszystkie wyjadą do swoich domów rodzinnych, ale znalazły się takie, które przyjmą u siebie tych, którzy nie mają dokąd pójść.

Organizatorem akcji jest Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” w Hucie Miedzi Legnica.

Betlejemskie Światło Pokoju w Zarządzie Regionu

W ramach corocznej akcji przekazywania Światła Pokoju legnicy harcerze przyszedli z Nim do Zarządu Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność”

Betlejemskie Światło Pokoju – coroczna skautowa i harcerska akcja przekazywania przed Świętami Bożego Narodzenia symbolicznego ognia, zapalonego w Grocie Narodzenia Chrystusa w Betlejem.

Betlejemskie Światło Pokoju jest symbolem ciepła, miłości,

pokoju i nadziei – tradycyjnie stawiane jest na wigilijnym stole.

Akcję zapoczątkowały w 1986 Austriackie Radio i Telewizja w Linzu, jako działanie charytatywne na rzecz dzieci niepełnosprawnych i osób potrzebujących. Dzięki udziałowi w niej skautów, akcja obejmuje prawie całą Europę. Światło co roku przywożone jest z Betlejem do Wiednia, gdzie w katedrze przekazywane jest skautom z sąsiednich krajów. Następnie sztafeta

trafia do najdalszych zakątków kontynentu.

W Polsce akcję od 1991 roku prowadzą harcerze ze Związku Harcerstwa Polskiego, którzy odbierają Betlejemskie Światło Pokoju od skautów słowackich najczęściej na przejściu granicznym Łysa Polana w Tatrach. Następnie, po uroczystej mszy świętej odprowadzanej w Kaplicy Betlejemskiego Światła Pokoju, zlokalizowanej na terenie Schroniska Górskiego ZHP „Głodów-

ka”, Światło trafia do wszystkich chorągwi, hufców i drużyn harcerskich, a za ich pośrednictwem do mieszkańców miast i wsi. Betlejemskie Światło Pokoju z rąk harcerzy uroczysto przyjmuje m.in.: Prezydent RP, Prezes Rady Ministrów, Marszałek Sejmu i Prymas Polski. Polscy harcerze przekazują Betlejemskie Światło Pokoju również do wschodnich sąsiadów – do Rosji, na Litwę, Białoruś, Ukrainę. Czasami na zachód Niemiec i na Północ Danii.

GRA O NIEPODLEGŁOŚĆ

W 1795 roku państwo polskie przestało istnieć. Zostało rozebrane przez trzy sąsiednie kraje: Rosję, Prusy oraz Austrię.

wiepodlega | POLSKA STULECIE ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

Polscy Bohaterowie

W krótkim czasie ta część społeczeństwa, która nie pogodziła się z rozbiorem, podjęła działania mające na celu odzyskanie utraconej Ojczyzny. Walka na bardzo wielu płaszczyznach: politycznej, militarnej, kulturowej, społecznej, edukacyjnej, gospodarczej trwała 123 lata. Wiek XIX był dla Polaków czasem budowania nowoczesnego narodu.

Kształtowały się różne oboje polityczne, ruchy ideowe i partie polityczne. Opracowywały one sposoby utrzymania i wzmacniania świadomości narodowej wśród wszystkich grup społecznych, metody walki oraz cele na przyszłość.

Zrozumiano, że walka niepod-

ległościowa musi być powiązana z reformami społeczno-socjalnymi oraz sprzyjającą sytuacją geopolityczną. „O wojnę powszechną o wolność ludów prosimy Cię Panie” Bardzo duże zasługi położyła na tym polu Wielka Emigracja z księciem Adamem Czartoryskim na czele. To właśnie ten polityk zwrócił uwagę, że odzyskanie niepodległości będzie łatwiejsze, gdy kraje zaborcze popadną w konflikt zbrojny.

I rzeczywiście, pod koniec XIX w. stawało się coraz bardziej oczywiste że sytuacja polityczna dojrzała do wojny, w której Rosja będzie we wrogim

-Węgier obozie. Wobec narastającego konfliktu polscy działacze niepodległościowi, polscy politycy opracowywali plany postępowania w momencie wybuchu wojny.

Orientacje polityczne

Największą popularność oraz możliwości realizacyjne miały dwa z nich.

Orientacja prorosyjska oraz orientacja proaustriacka. Obie stawały sobie za cel główny odzyskanie przez Polskę niepodległości oraz wytyczenie jak najkorzystniejszych granic. Zwolennicy orientacji proaustriackiej doprowadzili do powstania poważnej, polskiej siły zbrojnej-Legionów, zaś zwolennicy orientacji prorosyjskiej, a co za tym idzie współpracy z Anglią i Francją, podjęli przede wszystkim działania natury dyplomatycznej.

Granice

Ukształtowanie granic niepodległej Polski było niezwykle skomplikowane. Potrzebna była kombinacja zarówno czynu zbrojnego, jak i negocjacji na arenie międzynarodowej.

Pojawiły się koncepcje federacyjna i inkorporacyjna. Pierwsza odwoływała się do tradycji wielonarodowościowej I Rzeczypospolitej, druga natomiast wskazywała na aspiracje niepodległościowe innych narodów, optowała za granicami bardziej etnicznymi na wschodzie i rozszerzonymi o np. Śląsk na zachodzie. Ponadto trzeba było liczyć się z tym, że interesy mocarstw nie zawsze będą zbieżne z interesami odradzającej się Polski. Pertraktacje dyplomatyczne, powstania zbrojne, plebiscyty i wojna polsko-bolszewicka ustaliły ostatecz-

nie w 1922 roku polską linię graniczną.

Niepodległość

11 XI 1918r. został podpisany rozejm z Niemcami praktycznie kończący działania militarne I wojny światowej. Dzień wcześniej do Warszawy przyjechał Józef Piłsudski. Istniejąca wtedy w Warszawie Rada Regencyjna powierzyła mu 11 XI 1918 r. władzę nad wojskiem, zaś 14 XI oddała mu władzę cywilną jako Naczelnikowi Państwa.

W ciągu najbliższych trzech miesięcy została wykonana olbrzymia praca związana z organizowaniem państwa. Natychmiast został powołany rząd. Na jego czele stanął Jędrzej Moraczewski. To właśnie ten rząd przyjął ustawodawstwo socjalne np. ośmiogodzinny dzień pracy, wstępne plany reformy rolnej. Opracowano ordynację wyborczą do sejmiku Ustawodawczego, w której uwzględniono prawa wyborcze kobiet. W styczniu 1919 r. uznano Państwo Polskie jako podmiot prawa międzynarodowego, zebrał się Sejm Ustawodawczy, który niebawem uchwalił małą konstytucję. Od samego początku Polska miała swą oficjalną reprezentację na Konferencji pokojowej w Paryżu. To na niej ważny był losy zachodniej, południowej i północnej granicy.

Przez całe XX-lecie międzywojenne, w II RP Święto Niepodległości miało charakter wojskowy, obchodzone było w listopadzie, ale ostateczną formalną decyzję Sejm podjął 23 IV 1937 roku, przyjmując ustawę o tym, że Święto Niepodległości będzie obchodzone 11 XI. Jakkolwiek Święto obchodzone do wybuchu wojny tylko dwa razy, błyskawicznie

zakorzeniło się w świadomości Polaków. Po II wojnie Polska znalazła się w strefie wpływów sowieckich. Komunistyczne władze 22 VII 1945 roku wniosło Święto Niepodległości.

Przywrócono je dopiero w 1989 roku, czyniąc dniem wolnym od pracy. W 2018 roku upływa 100 lat od odzyskania niepodległości w 1918 r.

KTO

Cztery pokolenia Polaków wykonało tytaniczną pracę poświęcając majątki, kariery oraz życie po to, by Polska jeszcze raz mogła zaistnieć na arenie międzynarodowej. Byli to i żołnierze Legionów Polskich walczących u boku Napoleona, byli to powstańcy listopadowi i styczniowi, powstańcy powstania krakowskiego i Wiosny Ludów, Piotr Wysocki, Ignacy Prądzyński, Agaton Giller, Zygmunt Padlewski...

Wśród wybitnych polityków byli książę Adam Czartoryski, Maurycy Mochacki, Wincenty i Bonawentura Niemojowski.

Pracę u podstaw we wszystkich zaborach wykonywali między innymi organiczni: Leopold Kronenberg, Maksymilian Jackowski, Hipolit Cegielski, Karol Marcinkowski i wielu innych.

Wielkie zasługi dla sprawy niepodległości mieli księża, czy to ks. Piotr Ściegienny, ks. Piotr Warzyński, ks. Stanisław Stojałowski, ks. Stanisław Brzóska czy ks. Ignacy Skorupka.

Olbrzymie zasługi dla „pokrzepienia polskich serc” mieli artyści: malarze, pisarze, aktorzy. Należy wymienić: i Henryka Sienkiewicza i Jana Matejkę i Aleksandra Gierymskiego i Marię Rodziewiczównę i Helenę Modrzejewską i Stanisława Wyspiańskiego i Adama Asnyka.

Pamiętając o tych, którzy przygotowali grunt spróbujemy w kolejnych, tegorocznych numerach „Solidarności Zagłębia Miedziowego” przypomnieć najwybitniejszych, najbardziej wiernych, którzy w latach 1914-1922 walecznie przyczynili się do ostatecznego triumfu. Zapraszamy do lektury

Agnieszka Rurak-Zełęny

Karczma piwna Solidarności PeBeKa

Kilkaset osób bawiło się na karczmie piwnej zorganizowanej przez Komisję Zakładową NSZZ „Solidarność” PeBeKa w Lubinie. Tegoroczna karczma miała charakter zbójnicki.

ZDJĘCIA: PIOTR WEGNER

Zbójcka biesiada piwna Solidarności Volkswagena

W sobotę 13 stycznia w biesiadzie piwnej po zbójcku uczestniczyło ponad 300 związkowców z Solidarności Volkswagena Motor Polska Sp. z o.o. w Polkowicach oraz zaproszeni goście. Część artystyczną uświetnił Grzegorz Halama, który swoim występem rozbawił wszystkich do łez. Region reprezentowali Bogdan Orłowski – przewodniczący Zarządu Regionu, Piotr Wegner – zastępca przewodni-

czącego oraz Bartosz Budziak – kierownik Oddziału Regionu w Lubinie. W biesiadzie uczestniczyli też członkowie Zarządu Regionu: Mieczysław Krzywy – przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Hucie Miedzi Legnica o/ KGHM Polska Miedź S.A. i Jacek Pobihuszka – przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Sitech Sp. z o.o. w Polkowicach.

Wydaje: Zarząd Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność”, 59-220 Legnica, ul. Fryderyka Skarbka 9, tel. (076) 72-10-878, 72-10-888, 72-10-898, e-mail: legnica@solidarnosc.org.pl, Redaguje zespół. Zdjęcia: Wojciech Obremski,